

In beweging...

BEGAANBARE WEGEN

Het evangelie moet voort. Dat bergt het woord al in zich. Nieuws vraagt nu eenmaal om verspreiding. Telkens opnieuw moet het evangelie landen bij nieuwe mensen. Afstanden moeten overbrugd. Barrières genomen. Verrassend genoeg bleef Johannes, de wegbereider, daarvoor op een en dezelfde plek. Jezus ging veel verder. Hij volstond niet met een uitnodiging op één bepaalde plaats, maar trok erop uit. Andere plaatsen. Nieuwe mensen. Nog ongekennde openingen. En met die opdracht vertrok Hij: "Ga heen..." Dus: vertrek, loop, zoek op. De mensen zijn elders. Elders is ook hun denken. Elders zijn hun referentiekaders. Zijn eerste discipelen leerden dat onder begeleiding: "Jullie zullen kracht ontvangen van de Heilige Geest..." Zo, gesterkt door de Geest ontdekten ze steeds nieuwe wegen. In Handelingen worden tenminste drie verschillende woorden benut om de communicatie van het evangelie aan te geven. Drie wegen die met vrucht werden ingeslagen. Is dat naar onze tijd te vertalen?

Bewogen leven

"Ik geloof zelf niet, dat weten jullie," zei Jean, "maar ik merk dat christenen bij moeilijkheden steun vinden in hun geloof. En ze krijgen bezoek. Dat valt me ook altijd op, andere mensen staan veel meer in de kou." Als maatschappelijk werker had hij ons een tijd lang in het ziekenhuis meegemaakt. Zijn conclusie zal me wel altijd bij blijven. Want 't laat iets puurs zien van de mensen die met ons meeleeften. 'Met ontferming bewogen' kan ouderwets klinken, maar 't is fantastisch als anderen zó bij je betrokken zijn.

Met elkaar optrekken. Meeleven met een ander, ook als die 't moeilijk heeft. Delen in elkaars levensgeschiedenis. Dát kenmerkte talrijke christenen vanaf Handelingen 1. Zó had hun Heer immers geleefd. En bewogen leven, dat kon ieder. Voor zover er gesproken werd van het geloof in de levende Heer, had dat iets natuurlijks. Gewone, eenvoudige gesprekken. In Handelingen aangegeven met het

Griekse woord 'laleo'. Dat is niets anders dan: spreken, praten, gewoon vertellen. En wat je bezig houdt kun je moeilijk verzwijgen. "We kunnen niet nalaten te spreken van wat wij gezien en gehoord hebben." Voor Petrus en Johannes was dat vanzelfsprekend.

De gemeente in Antiochië dankte aan deze instelling haar ontstaan. 'n Paar Cyprische en Cyreense mannen op doorreis vonden 't nogal voor de hand liggen om in zo'n Griekse omgeving ook met niet-Joden te praten. En van 't een kwam het ander. Al pratende kwamen ze op Jezus. "En de hand des Heren was met hen, en een groot aantal kwam tot het geloof." Nergens is er een aanwijzing van 'planmatig werken'. Bewogen leven? Dat doe je gewoon. Pas achteraf kreeg het spontane gebeuren een structureel vervolg. (Hand.11:19-22)

Ontvankelijk milieu

In Thessalonica, Berea, Efeze ontstonden de gemeenten op een andere wijze. Zo had Paulus' team in Efeze de gewoonte besprekingen te houden met nog-niet-gelovigen. (Hand.19:8-10). Dag in dag uit werd twee jaar lang met

geïnteresseerden van gedachten gewisseld. 'Dialegomai' staat er in het Grieks en dat duidt al op dialoog. Groepsgesprekken. 'n Wisselwerking van vragen, argumenten, bezwaren. Ontvankelijk milieu noem ik het maar. Beide woorden in de zin, zoals van Dale ze geeft. Geschikt om te ontvangen, vatbaar voor indrukken. Milieu in de zin van: sociale kring, omgeving waarin iemand thuis behoort, verkeert. 'n Plek waar je je op je gemak kunt voelen, zó dat verschillende ervaringen en visies vrijuit met elkaar gedeeld kunnen worden.

Eigentijdse, kleinschalige vormgeving waar ik van weet: Johanneskring, informatie-uur, 'In gesprek met'- groepje, opvoedingsgesprekken. Verschillende inhouden bij verschillende deelnemersgroepen, maar op dezelfde oude leest geschoeid als in Paulus' tijd. Zijn dialogen, samensprekingen hadden ook een gezamenlijk

referentiepunt: de Schriften, als het Joden betref, of 'een stad vol afgodsbeelden' bij de Atheners.

Bezielde verband

Maar, het evangelie vond de eerste voortgang op een nog andere, meer grootschalige wijze. In Jeruzalem 'hing er iets in de lucht'. Ook al durfde niet ieder zich bij de discipelen aan te sluiten, die mensen hadden iets. Dat kon niet ontkend worden. Met respect werd het gadeslagen. Vooral ook toen de eerste ontevredenheid merkbaar werd. Klachten over oneerlijke voedselverdeling. Benadeling van de ene groep weduwen t.o.v. de andere. Dat bleef niet onopgemerkt. En toch... géén kink in de kabel. De broodnodige reorganisatie werd direkt bevestigd: "Het woord Gods wies en het getal der discipelen nam zeer toe." (Hand.6:1-7)

Die gemeente dankte haar ontstaan aan de verkondiging. 'Kerusso' was het werkwoord. Helder en duidelijk werd het evangelie geproclameerd. Weliswaar een monoloog, maar eentje die áánkwam. Het grote verband waar men in opging ademde Geestkracht. Bezielend, levensveranderend voor duizenden.

Wat is er bij ons gaande? Kun je 't aangeven, als je er midden in zit? Een reformatorisch erf. 'n Evangelische beweging. Een charismatische. Herboren ideeën over gebed, de kleine groep, lofprijzing, het Koninkrijk... Op een bepaalde manier moeten die ideeën verankerd worden, anders vervliegen ze. Maar hoe voorkom je institutionalisering die het oorspronkelijke doel voorbij schiet? Het blijft een konstante uitdaging de verbreiding van het evangelie zó vorm te geven dat het bij de tijd is.

Volk van de Weg

Drie begaanbare wegen, al liggen er soms hinderlijke zwerfstenen. Gewoon, eerlijk aangeven wie Jezus voor je is aan mensen met wie je meeleeft lijkt het meest eenvoudig. Maar zeker voor de andere twee zal toch wel toerusting en afstemming nodig zijn. Misschien was de creativiteit waarmee de eerste christenen telkens nieuwe wegen wisten in te slaan een aanleiding voor hun tegenstanders hen te betitelen als 'het volk van de Weg'. Voor mij ligt dáár de verrassendste ontdekking. Wat ze zeiden, deden, beleden, het heette eenvoudig: "mannen en vrouwen die van die weg waren." 't Was daarmee voor ieder duidelijk wie er bedoeld werden: Mensen, van wie de levenswijze volkomen verstrengeld was met wat ze geloofden. Geloof in Jezus was niets anders dan: Hem volgen, 'Jezuaans leven'. Persoonlijk en gezamenlijk vormden ze zo levende, begaanbare wegen voor de voortgang van het evangelie. Het mag dan niet zo gemakkelijk zijn, ik vind het navolgenswaard!